

ת"פ 1703/03/20 - מדינת ישראל נגד עומר אבו חדיר

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 1703-03-20 מדינת ישראל נ' אבו חדיר ואח'

בפני
כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל
בעניין:

המאשימה

נגד

1. עומר אבו חדיר
2.

הנאשמים

בשם המאשימה: עו"ד חן רייז

בשם הנאשמים: עו"ד רפאת נאשף

גזר דין בעניינו של נאשם 1

רקע ועובדות כתב האישום

1. נאשם 1 (להלן: הנאשם) הורשע במסגרת הסדר דיוני, שכלל את תיקון כתב האישום, בעבירות שעניינן **גניבת רכב בצוותא חדא** לפי סעיפים 413ב ו-29א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); **סיוע לגניבת רכב בצוותא חדא**, שתי עבירות לפי סעיפים 413ב, 31, ו-29א לחוק; **קשירת קשר לעשות פשע** לפי סעיף 499א(1) לחוק; **והסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כדין**, שלוש עבירות לפי סעיף 12א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

במסגרת תיקון כתב האישום, נמחק אישום 2. עוד יוער כי אישום 4 אינו רלוונטי לנאשם שבפניי, ומשכך לא יפורטו עובדותיו.

2. מהחלק הכללי של כתב האישום המתוקן עולה כי מספר ימים לאחר 9.1.2020 קשר הנאשם קשר עם נאשם 2, עבד אלראוף שמאסנה (להלן: שמאסנה) ואחר שזהותו אינה ידועה (להלן: האחר) להתפרץ ולגנוב כלי רכב מערים בישראל, ולהעבירם לאזור יהודה, שומרון וחבל עזה (להלן: האזור) לשם מכירתם. בעת הרלוונטית היו נאשם 2 ושמאסנה תושבי האזור ולא החזיקו באישור שהייה בישראל.

לשם קידום הקשר ומימושו הצטיידו הנאשם ושלושת שותפיו (להלן: החבורה) במכשיר מתאם (ON) OBD (BOARD DIAGNOSTIC), המשמש להנעת כלי רכב ללא שימוש במפתח מקורי תוך עקיפת שולל ההתנעה "אימוביליזר" (להלן: המתאם), בנתיך מקצר לשיבוש מערכת ההתנעה של הרכב (להלן: הנתיך המקצר), במשבש תדרים בעל 6 אנטנות המשבש וחוסם אותות ותדרי סלולר ו-GPS המשודרים ממכשירי האיתור והבקרה שהותקנו בכלי הרכב הגנובים וכן אותות ותדרים המשמשים את גורמי הביטחון לרבות משטרת ישראל (להלן: משבש התדרים). כן הצטיידה החבורה בכפפות ובמברגים.

החבורה תכננה ותיאמה את שיטת הביצוע למעשיהם באופן שהגעתם לתחומי מדינת ישראל תעשה באמצעות רכב מאזדה בו החזיק ונהג הנאשם (להלן: רכב המאזדה) או ברכב טויוטה בו ינהג האחר (להלן: רכב הטויוטה) והעברת הרכב הגנוב לתחומי האזור תעשה על ידי שמאסנה שינהג ברכב הגנוב, תוך שהנאשמים והאחר ייסעו לפניו או בצמוד אליו ובכך ינווטו את דרכו לתחומי האזור, והכל תוך הפעלת משבש התדרים על מנת למנוע התחקות גורמי אכיפת החוק אחריהם. עוד תכננה החבורה את שיטת ההתפרצות לכלי הרכב, לפיה נאשם 2 ינפץ חלון אחורי קטן בכל רכב גנוב באמצעות המברג, יפתח את דלתות הרכב הגנוב ויניעו באמצעות המתאם והנתיך המקצר.

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 17.2.2020 חנה יבגני ורטינסקי את רכבו מסוג מאזדה ברחוב נחלת צבי בפתח תקווה. בשעה 20:27 באותו היום, הסיע הנאשם את נאשם 2 ושמאסנה ברכב המאזדה מתחומי האזור לתחומי מדינת ישראל. נאשם 2 ושמאסנה חיברו את משבש התדרים לשקע המצת ברכב הגנוב והפעילו אותו, הסליקו את המתאם במשענת הראש של מושב הנהג ברכב המאזדה לצד מפתח חכם לרכב, ונסעו מהמקום ברכב הגנוב וברכב המאזדה. בשעה 22:40 לערך נסעו הנאשמים ברכב המאזדה הנהוג בידי הנאשם כאשר נאשם 2 יושב לצדו, ואילו שמאסנה נסע בעקבותיהם ובצמוד אליהם ברכב הגנוב. השלושה נסעו על כביש 465 מכיוון מערב למזרח אל מחסום רנתיס בואכה תחומי האזור.

משהבחין שמאסנה במחסום משטרה, עקף עם הרכב הגנוב את רכב המאזדה ומשאית גרר שנסעה על הכביש תוך שהוא חוצה קו הפרדה רצוף ונוהג במהירות מופרזת שאינה הולמת את תנאי הכביש המפותל, ביצע פניית פרסה עם הרכב הגנוב, נסע על דוקרנים שהונחו במחסום המשטרה, התעלם מקריאותיו של שוטר שקרא לו לעצור והמשיך בנסיעה פרועה מכיוון מזרח למערב. שוטרים שנסעו אותה עת בניידת משטרתית קראו לשמאסנה לעצור ודלקו אחריו תוך שימוש בכריזה ואורות כחולים מהבהבים. שמאסנה לא נענה לקריאותיהם ונהג ברכב הגנוב תוך שהוא סוטה לנתיב הנגדי, נסע נגד כיוון התנועה ואילץ רכב אחר לסטות לשול הדרך עד אשר עצר את הרכב הגנוב מרחק של כקילומטר מהמחסום המשטרה. בשלב זה נמלט שמאסנה בריצה לעבר שטח פתוח שבסמוך והשוטרים דלקו אחריו תוך שקראו לעברו לעצור. במקביל ניסו השוטרים ללא הצלחה לדווח ברשת הקשר המשטרתית על אודות המתרחש ולהתקשר בינם לבין עצמם באמצעות הטלפונים הסלולריים שברשותם, זאת נוכח פעילות משבש התדרים, עד אשר כיבה אחד השוטרים את המשבש. סמוך לאחר מכן אותר שמאסנה כשהוא מסתתר בתוך צמחייה סבוכה בשטח הפתוח. בה בעת הודיע אחד השוטרים לנאשם 2 שהוא עצור וביקש ממנו לצאת מהרכב, ובעקבות סירובו נאלץ שוטר להפעיל נגדו כח סביר על מנת להוציאו מהרכב ולאזקו בידיו. נאשם 2 התבקש להתלוות לאחד השוטרים לניידת המשטרה אך סירב לעשות כן. בחיפוש שנערך ברכב המאזדה נמצא שהנאשמים החזיקו בכפפות שחורות ובשני מברגים המשמשים לפריצת כלי רכב.

על פי עובדות האישום השלישי, ביום 9.2.2020 חנה דוד ארד את רכבו מסוג מאזדה 3 (להלן: הרכב הגנוב השני) בחניית ביתו בפתח תקווה. ביום 10.2.2020 בשעה 4:40 הסיע הנאשם את נאשם 2 ושמאסנה ברכב המאזדה מתחומי האזור אל תחומי מדינת ישראל. בשעה 6:00 לערך התפרץ שמאסנה לרכב הגנוב השני וגנב אותו בהתאם לשיטת הביצוע. בשעה 6:28 נסעו הנאשמים ברכב המאזדה ושמאסנה ברכב הגנוב השני על כביש 465 מכיוון מערב למזרח דרך מחסום רנתים אל תחומי האזור.

על פי עובדות האישום החמישי, ביום 28.1.2020 חנתה שרון בן שיה את רכבה מסוג מאזדה CX לבנה (להלן: הרכב הגנוב הרביעי) בחניית ביתה בפתח תקווה. לשם קידום הקשר ומימוש, ביום 29.1.2020 בשעה 4:25 הסיע הנאשם את נאשם 2 ושמאסנה ברכב המאזדה מתחומי האזור אל תחומי מדינת ישראל. בין השעות 4:25 עד 7:26 התפרץ שמאסנה לרכב הגנוב הרביעי וגנב אותו בהתאם לשיטת הביצוע. בשעה 7:26 נסעו הנאשם ברכב המאזדה ושמאסנה ברכב הגנוב הרביעי על כביש 465 מכיוון מערב למזרח דרך מחסום רנתים אל תחומי האזור.

3. על פי ההסדר הדיני שהושג בין הצדדים הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו שיבחן, לבקשת בא כוחו, את אפשרות ביטול הרשעת הנאשם. בתוך כך הצהירה המאשימה כי תעתור להרשעת הנאשם ללא קשר לאמור בתסקיר. ניתן לומר כבר עתה כי שירות המבחן המליץ להימנע מלהטיל על הנאשם מאסר בפועל, אולם נמנע מלהמליץ על ביטול הרשעתו, בין היתר בשים לב לחומרת העבירות. נוכח המלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם מאסר לריצוי בדרך עבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה, ועל מנת שתעמוד בפני תמונת מצב מלאה, הוריתי על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות. כאמור בחוות הדעת, הנאשם נמצא כשיר לבצע עבודות שירות.

ההליכים נגד שותפיו של הנאשם לעבירות

4. שותפו של הנאשם בכתב האישום, נאשם 2, הורשע אף הוא במסגרת הסדר טיעון בעבירות שעניין גניבת רכב בצוותא, לפי סעיפים 413ב ו-29א לחוק; קשירת קשר לביצוע פשע, שלוש עבירות לפי סעיף 499א(1) לחוק; פריצה לרכב בכוונה לגנוב בצוותא חדא, שלוש עבירות לפי סעיפים 413 ו-29א ספא ו-29א לחוק; סיוע לניסיון גניבת רכב בצוותא חדא, לפי סעיפים 413ב, 29 ו-31 לחוק; סיוע לגניבת רכב בצוותא חדא, לפי סעיפים 413ב ו-31 לחוק; החזקת כלי פריצה ברכב בצוותא, שלוש עבירות לפי סעיפים 413 ו-29א לחוק; הפעלת מכשיר אלחוט ללא רישיון בצוותא, שלוש עבירות לפי סעיפים 7א לפקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש] תשל"ב-1972 וסעיף 29א לחוק; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו בצוותא, לפי סעיפים 275 ו-29א לחוק ושהיה בלתי חוקית, שלוש עבירות לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

בגזר הדין מצאתי לאמץ את עתירה הצדדים ולהטיל על נאשם 2 עונש עיקרי של 24 חודשי מאסר כעונש עיקרי, זאת על אף שמצאתי שמדובר בעונש הנוטה לקולא. בין יתר השיקולים שהובילו להסדר עם נאשם 2: קשיים ראייתיים משמעותיים, הודאת הנאשם, הסכמת הצדדים לפיה נאשם 2 לא היה הדומיננטי בביצוע העבירות, עברו הפלילי המשמעותי הכולל 4 הרשעות קודמות, בין היתר גם בעבירות של כניסה לישראל שלא כדין, שבאחת מהן גנב כלי רכב, ועונש מאסר של 16 חודשים אותו ריצה.

5. נגד שמאסנה הוגש כתב אישום נפרד והוא הורשע במסגרת הסדר דיוני בעבירות של גניבת רכב בצוותא חדא (3 עבירות) לפי סעיפים 413ב ו-29 לחוק; ניסיון לגניבת רכב בצוותא חדא לפי סעיפים 413ב, 29 ו-25 לחוק; קשירת קשר לעשות פשע (4 עבירות) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; פריצה לרכב בכוונה לגנוב בצוותא חדא (4 עבירות) לפי סעיף 413א סיפא וסעיף 29 לחוק; הפעלת מכשיר אלחוט ללא רישיון בצוותא חדא (4 עבירות) לפי סעיף 7א לפקודת הטלגרף האלחוטי וסעיף 29 לחוק; החזקת כלי פריצה לרכב בצוותא חדא (4 עבירות) לפי סעיפים 413ז ו-29 לחוק; כניסה לישראל שלא כחוק (5 עבירות) לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל; נהיגה ללא רישיון נהיגה (4 עבירות) לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה; נהיגה ללא ביטוח (4 עבירות) לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי; הפרעה לשוטר לפי סעיף 275 לחוק ונהיגה פוזת של רכב לפי סעיף 338(א)(1) לחוק.

בגין מעשיו אלו הושתו על שמאסנה 48 חודשי מאסר בפועל כעונש עיקרי [ת"פ (ראשל"צ) 1718-03-20 מדינת ישראל נ' שמאסנה (24.9.2020)]. העונש אושר במסגרת עפ"ג (מרכז-לוד) 2177-11-20 שמאסנה נ' מדינת ישראל (17.1.2021).

ראיות ותמצית טיעוני הצדדים לעונש

6. לזכות הנאשם העיד אביו, מר נאסר אבו חדיר. האב הטעים שמעולם איש מבני משפחתו לא עמד במעמד דומה מול בית המשפט וכי הוא ורעייתו משתדלים לחנך את ילדיהם "כמו שצריך". האב ציין כי הוא עובד כמאבטח בשגרירות האמריקאית ואשתו עקרת בית, שניהם הופתעו מאוד נוכח הסתבכותו של בנם בעבירות, ונוכח תחושת הבושה אותה הם חווים, לא שיתפו את משפחתם המורחבת בפרטים. האב הוסיף כי מאז הסתבכותו של הנאשם בני המשפחה שילמו מחיר כבד, נקלעו למצב נפשי קשה, לא יצאו לטיולים או לנופש מזה כשנתיים במהלכן נאלצו לשהות עם בנם בבית בשל מעצר הבית שהוטל עליו. האב התנצל על מעשיו של בנו וציין כי הוא מצוי בטיפול על מנת להבין את המניעים למעשיו. לדבריו, הטיפול חולל שינוי משמעותי בחיי הנאשם, שיפר את מצבו הנפשי ובזכותו החל לעבוד. האב הביע משאלת לב כי יתאפשר לבנו לשוב "לחיים רגילים" וללמוד באוניברסיטה כפי שתכנן. הוא חתם בכך שבנו הוא ילד טוב ממשפחה טובה שעולם הפשע זר לה וביקש את התחשבות ועזרת בית המשפט.

7. מטעם הנאשם הוגשו אישור הרשמה לקורס במתמטיקה באולפן "אתה איתנו" (נ/1), אישור הרשמה ללימודים באוניברסיטה באוקראינה (נ/2) וחוות דעת פרטית מטעם העו"ס המטפל בנאשם (לא סומן).

8. ב"כ המאשימה הטעימה את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם וגרסה כי מקרה זה אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה לעניין אי הרשעה, הן בשל חומרת העבירות, הן בהיעדר הוכחה לנזק קונקרטי לנאשם ככל שיושע. הוטעם כי גם שירות המבחן נמנע מלהמליץ על ביטול ההרשעה לאור חומרת העבירות. התובעת עמדה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ועל נסיבות ביצוע העבירות. הוטעמו התכנון שקדם לעבירות, ההתארגנות המתוכננת היטב בין הנאשם לשותפיו תוך חלוקת תפקידים ברורה, שיטת הביצוע הכוללת רכב מוביל ורכב גנוב שנועדה להקל על ביצוע העבירות ושימוש במכשירי OBD ומשבש תדרים, כשתפקידו של הנאשם היה להסיע את שותפיו השוהים הבלתי חוקיים בתוך שטחי המדינה. כן ביקשה המאשימה לייחס משנה חומרה לאירוע הבריחה שהוביל למרדף מסוכן, אשר אמנם יוחס לנאשם 2, אולם הנאשם אפשר אותו בעצם חבירתו לכנופיה.

בהפנותה לפסיקה, עתרה ב"כ המאשימה לקבוע מתחם ענישה כולל הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל,

וביקשה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה בשים לב לגילו הצעיר, עברו הנקי ונטילת האחריות מצדו. כן ביקשה להטיל על הנאשם מאסר מותנה, התחייבות, פיצוי למתלוננים וקנס משמעותי שיהא בו ללמד עבריינים בכוח כי עבירות גניבת רכב אינן משתלמות. עוד עתרה המאשימה לחילוט רכבו של הנאשם באמצעותו בוצעו העבירות. לדידה של המאשימה אין מדובר במי שעבר הליך שיקום משמעותי, ומשכך אין הצדקה לחרוג לקולא ממתחם הענישה ההולם.

9. מנגד עתר ב"כ הנאשם להימנע מהרשעתו של הנאשם על מנת שלא לפגוע בשיקומו. ב"כ הנאשם ציין כי מרגע שחרורו של הנאשם למעצר בית, ביקש הנאשם להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן, אולם הדבר לא הסתייע מסיבות שלא היו תלויות בו - משבר הקורונה והעדר קבוצות ייעודיות לדוברי השפה הערבית, עובדה לה הסכימה המאשימה. מכל מקום, הוטעם כי התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם חיובי מאוד ומלמד שהעבירות בוצעו על רקע מצוקה וחרדה שחש הנאשם לקראת היציאה מבית הוריו ללימודים בארץ זרה ולא על רקע דפוסים עברייניים. הודגש כי מדובר בצעיר נורמטיבי אשר גדל בסביבה נורמטיבית ומכובדת. הסנגור הטעים את הטיפול שעבר הנאשם מיוזמתו לאורך תקופה ארוכה באופן פרטי, מסקנותיו והמלצותיו של העו"ס המטפל, העולות בקנה אחד עם מסקנות והמלצות שירות המבחן. כן צוין כי להליך הפלילי השפעה מרתיעה על הנאשם וכי מאז שוחרר למעצר בית שמר בדווקנות על תנאי השחרור ולא נפתחו נגדו תיקים חדשים.

לדידו של הסנגור, זהו המקרה בו ניתן להימנע מלהרשיע נאשם על מנת שלא לפגוע בשיקומו, בהדגישו ששירות המבחן הותיר את ההחלטה בעניין זה בידי בית המשפט לאור חומרת המעשים, שהיא לגישתו "גורם חיצוני" שאינו תלוי בנאשם. לשיטתו, גילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות, על גבול הקטניות (19), עברו הנקי, הטיפול שעבר, קבלת האחריות מצדו ותקופת המעצר שהותירה בו חותם - כל אלו מטים את הכף לטובת העדפת שיקולי השיקום. בהפנותו לפסקי דין העוסקים בעבירות חמורות בגדרם בוטלו הרשעות, טען הסנגור כי בידי בית המשפט הסמכות לעשות כן גם במקרה זה. עוד הוסיף כי הימנעות מהרשעה בנסיבותיו הייחודיות של מקרה זה לא תפגע בעיקרון הרתעת הרבים. לעומת זאת, ככל ששורשע הנאשם בדין, שיקומו ייפגע באורח קשה, בהתחשב בכך שייבצר ממנו לעסוק ברפואה.

לחילופין, ככל שבקשתו להימנע מהרשעה תידחה, עתר ב"כ הנאשם להימנע מלהטיל על הנאשם מאסר מאחורי סורג וברית, בשים לב להמלצות שירות המבחן וחווות הדעת הפרטית, לפיהן מאסר בפועל יגדע את הליך השיקום שעבר. ב"כ הנאשם טען כי בהתחשב בנסיבות "העושה והמעשה" מתחם הענישה צריך לנוע בין מאסר בן מספר חודשים שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל, והגיש פסיקה לביסוס עמדתו. עוד הפנה לעניינם של שמאסנה ושל נאשם 2, אשר לדבריו היו דומיננטיים בהרבה מהנאשם, הורשעו בעבירות חמורות יותר, היו מבוגרים ממנו, בעלי עבר פלילי ולא עברו הליך שיקומי. בהתחשב באמור ביקש לאבחן את עניינו של הנאשם מעניינם ולהקל עמו. בתגובה הזכירה ב"כ המאשימה כי ההסדר עם נאשם 2 נערך עקב קשיים ראייתיים משמעותיים. כן ביקש ב"כ הנאשם להימנע מהטלת קנס על הנאשם.

10. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה וציין כי הוא מודע לכך שביצע עבירות לא קלות, ושעשה טעות. לדבריו, פעל מתוך חרדה ולחץ לקראת עזיבת בית הוריו ולא היה ער להשלכות מעשיו. הנאשם עמד על הקשיים שחווה לאורך ההליך - החל מכניסתו למעצר לראשונה בחייו וכלה במעצר בית בפיקוח אלקטרוני בו היה נתון במשך 5 חודשים. בהמשך, ציין כי התאפשר לו לצאת לעבודה וכיום הוא עובד בעירייה. הנאשם טען כי הפיק את הלקח מטעותו, ונתרם

מאוד מהטיפול שעבר, בעקבותיו למד כיצד להימנע מהסתבכויות נוספות בעתיד. הנאשם ציין כי הקפיד להגיע לכל המפגשים הטיפולים בזכות אביו שחרף היותו מפרנס יחיד במשפחה מרובת ילדים, לקח חופש מעבודתו פעם בשבוע על מנת ללוותו למפגשים. כן הוסיף שהגם שמלכתחילה התעתד ללמוד לימודי רפואה, הרי שבעקבות הטיפול שהוא עובר, והתועלת שהפיק ממנו הוא מעוניין כיום ללמוד את מקצוע הטיפול ולעזור לאנשים. הנאשם ביקש שבית המשפט יאפשר לו לשוב לחיים "הטבעיים" שלו, "לשגרה" וטען שהוא מוכן להתחייב לכל דבר על מנת שיתאפשר לו לעשות כן.

סוגיית ביטול ההרשעה

11. אקדים אחרית לראשית ואומר שלאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מקרה זה אינו נמנה על החריגים המאפשרים הימנעות מהרשעת הנאשם בדיון.

פעמים רבות נדרש בית המשפט לעסוק בסוגיה של ביטול הרשעה, זאת על אף ההלכה הברורה שנקבעה בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.1997) (להלן: עניין כתב), לפיה סופו של הליך פלילי להסתיים, ככלל, בתוצאה של הרשעתו של מי שנמצא אשם בדיון. כזכור, בבסיס ההלכה עומדים רציונליים שונים, ובהם מתן ביטוי לפסול שבמעשה בעיני החברה, אפשרת להטיל עונש מרתיע במידת הצורך, והעברת מסר של הרתעה הן ליחיד והן לרבים. לא ייפלא אפוא, שנוכח עקרונות חשובים אלה, נקבע כי האפשרות לחרוג מהם תיעשה רק במקרים שהוגדרו "...יוצאי-דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה". עוד נקבע שהימנעות מהרשעה אפשרית בהצטברותם של שני תנאים: האחד, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, ובתנאי שהדבר לא יוביל לפגיעה מהותית בשיקולי ענישה אחרים. השני, כי על הרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, כאשר דרישת הפסיקה היא להוכחת קיומו של נזק קונקרטי שיפגע בסיכויי השיקום כתוצאה מההרשעה.

אשר לטיב הדרישה לקיומו של נזק קונקרטי, מוטלת על הטוען לביטול ההרשעה החובה להצביע על "פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו", ועליו לבסס טענתו זו בתשתית ראייתית מתאימה. בעניין זה נקבע ש"אין די בהצגת הסכם עבודה, לפיו הרשעה בפלילים עשויה להשליך על תעסוקתו העתידית של המבקש" [רע"פ 7224/04 פרנסקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.11.2014)]. דברים ברוח זו נקבעו גם ברע"פ 9118/2012 פריגין נ' מדינת ישראל (01.01.2013), שם הודגש שלא ניתן לבסס את טענת הפגיעה הקונקרטית בדרך של העלאת אפשרויות תיאורטיות עתידיות [וראו גם: רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.04.2018)].

על אף ההלכה הברורה בסוגיה זו, נעשים מעת לעת ניסיונות להגמיש את הכללים שנקבעו, לקעקע את ההלכה הקיימת ואף להוביל לביטולה כליל. ואולם, להוציא מספר חריגים, דומה שהסכר אינו נפרץ וניסיונות אלו נדחים פעם אחר פעם על ידי בית המשפט העליון [רע"פ 6403/18 הרוש נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (28.11.2018); רע"פ 6819/19 סרוסי נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (28.10.2019); רע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (19.5.2019); רע"פ 1240/19 לוי נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (24.3.2019); רע"פ 2937/20 וואלפא נ' מדינת ישראל (19.5.2020)].

12. ומן הכלל אל הפרט. הנאשם היה שותף לקשר עברייני מתוכנן היטב לגניבת כלי רכב והעברתם לשטחי הרשות הפלסטינאית. הנאשם נטל חלק בגניבת שלושה כלי רכב - כאשר במקרה אחד יוחסה לו עבירה מוגמרת של גניבת רכב ובשניים האחרים יוחסה לו עבירה של סיוע. העבירות בוצעו על ידי הנאשם ושותפיו בתחכום ובשיטתיות, תוך שימוש בעזרים אלקטרוניים שנועדו להקל על גניבות כלי הרכב ועל התחזקות המשטרה אחר הנאשמים. תפקידו של הנאשם היה להסייע את שותפיו השב"חים ברכב מוביל שהיה בחזקתו. הגם ששותפיו היו אלו שביצעו את הפעולות לצורך פריצת כלי הרכב והנעתם, הרי שלנאשם היה תפקיד משמעותי בתכנית העבריינית.

התופעה של גניבת כלי רכב הוכרה זה מכבר כ"מכת מדינה" הראויה לתגובה עונשית מחמירה, למען יראו וייראו. לעניין זה יפים הדברים שנאמרו ברע"פ 2366/10 ג'אבלי נ' מדינת ישראל (13.4.2010):

"המעשים המיוחסים למבקש הם חמורים ביותר, ומבטאים זלזול בחוק וברכוש הזולת. במקרה זה יש לתת משקל מכריע לאינטרס הציבורי, שמחייב ענישה מרתיעה למיגור "מכת המדינה" של גניבות הרכב. יפים לענייננו דברי חברי, השופט א' רובינשטיין, בע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 15.5.2006):

"למרבה הצער, תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש, ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור (פסק הדין בע"פ 5724/95 ניתן ב-12.5.96), כמעט שהפכה לעשר מכות; היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים, ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראייה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך". (ראו גם רע"פ 10116/06 כהן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 17.12.2006); ע"פ 2725/03 עבדיה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 23.10.2003))."

בשים לב לכל האמור לעיל, הרי שוויתור על הרשעת הנאשם בנסיבות בהן בוצעו העבירות אינו עולה בקנה אחד עם התנאי הראשון שנקבע בעניין כתב. נוכח המסקנה אליה הגעתי, ניתן היה לעצור את הדיון בנקודה זו. ואולם, למען שלמות התמונה אציין שעניינו של הנאשם אינו עומד אף בתנאי השני שנקבע בעניין כתב - הוכחת קיומה של פגיעה חמורה בשיקומו.

13. טענתו המרכזית של הנאשם היא שהותרת ההרשעה על כנה לא תאפשר לו לעסוק במקצוע הרפואה. הנאשם הפנה בעניין זה לסעיף 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976 (להלן: הפקודה) הקובע כי מקום שרופא הורשע בעבירה פלילית, רשאי שר הבריאות "לבטל את רישונו של הרופא או להורות שהרישיון יותלה לתקופה שקבע בצו, או לתת לרופא נזיפה או התראה". ואולם, על אף שאיפותיו וחלומותיו החיוביים של הנאשם ללמוד רפואה, הרי שהוא טרם החל את לימודיו, והוא מצוי בשלבי הרישום בלבד. מעבר לאמור, גם אם היה הנאשם עובר את העבירה כרופא, קובע סעיף 41 לפקודה כי שר הבריאות רשאי לשלול את רישונו, קרי קיימת אפשרות שהרישיון לא יישלל והדבר נתון לשיקול דעת. בעניין זה נקבע לא אחת כי דבר הרשעתו של נאשם המבקש לעסוק בעבודה הטעונה רישוי, ראוי שיהיה גלוי על מנת ששיקול הדעת בשאלה האם להעסיקו, להמשיך להעסיקו, או לחדש את רישונו, יוותר בידי הגורמים המוסמכים [ראו והשוו: רע"פ 1240/19 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.3.2019); רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 923/19 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (2.4.2019); עפ"ג (מרכז)

68650-07-20 דורשנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.11.2020) (לא פורסם). יתרה מכך, ככל שמעשיו של הנאשם וסוג העבירות בהן הורשע, אכן מהוות מכשול לקבלו למקצוע הרפואה, במנותק מהשאלה כיצד הסתיים ההליך הפלילי בעניינו, מן הראוי שמעסיקו יהיה מודע לכך, ואל לו לבית המשפט להיות שותף להסתרת פרט מידע זה [ראו והשוו: ע"פ (ב"ש) 36257-09-20 מדינת ישראל נ' טויזר (21.4.2021) (להלן: עניין טויזר)].

מעבר לאמור, יש לזכור ש"נזק קונקרטי" אין משמעו בהכרח, שהנאשם לא יוכל להמשיך לעבוד במקום עבודה מסוים או בעבודה מסוימת, אלא שלא יוכל למצוא עבודה המתאימה לנתוניו (ראו עניין טויזר), טענה שלא הוכחה על ידי הנאשם. יותר מכך, הנאשם עצמו מסר בדברו האחרון כי הטיפול שעבר לאחרונה גרם לו לרצות ללמוד לטפל באנשים, ומכאן שגם לדידו של הנאשם כלל אין כל ביטחון שפניו אכן ללימודי רפואה.

14. לא נעלמו מעיני הדוגמאות שהוגשו מטעם ההגנה למקרים בהם בוטלה הרשעת נאשמים בעבירות של גניבת רכב, ואולם עיון בפסקי הדין מעלה כי מדובר במקרים בהן נסיבות ביצוע העבירות קלות בהרבה מעניינו. כך, בעפ"ג (מרכז-לוד) 38229-03-17 מדינת ישראל נגד ברין (11.6.2017) דובר בנאשם שביצע עבירות גניבה ופריצה לרכב אחד בצוותא חדא עם אחר אשר העביר לנאשם את מפתח לרכב והנאשם הניעו ונסע מהמקום. בית המשפט נמנע מהרשעת הנאשם, חייל מצטיין נעדר עבר פלילי אשר מפקדיו העידו כי אילו יורשע לא יכול לשרת בצבא קבע, בתפקיד שיועד לו. בעפ"ג (ב"ש) 37065-07-20 אבו עגאג נגד מדינת ישראל (2.12.2020) ביטל בית המשפט המחוזי, בהסכמת המאשימה, את הרשעת הנאשם בעבירה בודדת של גניבת רכב בלתי מתוככמת. הוטעם כי מאז ביצוע העבירה חלפו כמעט 5 שנים במהלכן תפקד הנאשם באופן יציב וחיובי בכל מישורי חייו ובזמן הערעור כבר היה סטודנט לרפואה בגאורגיה.

15. לבסוף אציין שגם גילו של הנאשם אינו יכול לסייע לו במקרה זה, לאור ההלכה לפיה: "גם בנוגע להימנעות מהרשעתו של קטין, יש להראות כי ההרשעה תוביל לפגיעה מהותית וקונקרטית בעתידו או בשיקומו, כאמור. על אחת כמה וכמה, שדרישה זו עומדת בתוקפה כאשר מדובר בבגיר, או ב"בגיר צעיר" [רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (24.4.2014)].

נוכח כל האמור מצאתי שיש להותיר את הרשעת הנאשם על כנה.

קביעת מתחם העונש ההולם

16. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון ההלימה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים שנפגעו ונסיבות ביצוע העבירות

17. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים שעניינם שמירה על רכוש הפרט והגנה על תחושת הביטחון שלו. נזק עקיף שנגרם כתוצאה ממעשי הנאשם הוא הנזק לכלכלת המדינה ולציבור בגלל השפעתם על גובה פרמיות ביטוח הרכב. בכך שסייע לתושבי האזור לשהות בארץ ולבצע עבירות חמורות פגע הנאשם בערך המוגן שעניינו סמכות המדינה לקבוע את זהות הנכנסים בשעריה, ולערוך רישום מסודר של אלו.

18. נסיבות ביצוע העבירות פורטו במסגרת סוגיית ביטול ההרשעה ולכן לא אחזור עליהן, ואולם ניתן לומר כי לאור קשירת הקשר, התכנון המוקדם, התחכום, השיטתיות והחזרתיות שבעבירות, הרי שהפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית. לצד זאת, בעת קביעת המתחם יש ליתן את הדעת גם לחלקו של הנאשם במעשים, שהיה פחות מזה של שותפיו, והתמצה בהסעת תושבי האזור ברכבו אל כלי הרכב הגנובים והסעתם או ליוויים בחזרה לאזור הרשות. מהתסקירים לעונש עולה כי ברקע לעבירות רצונו של הנאשם ברווח כספי מהיר וקל ביחד עם דפוסים ילדותיים שאפיינו אותו, לצד התנהלות אימפולסיבית ללא מחשבה לעומק על השלכות מעשיו. עוד נמסר כי ברקע תחושות מצוקה וחרדה שחש הנאשם לקראת עזיבתו את בית הוריו.

מדיניות הענישה הנוהגת

19. כפי שקבעתי לא פעם, בחינת מדיניות הענישה בעבירות של גניבת רכב שנעברו בנסיבות מחמירות כמו ביצוע העבירה בצוותא, כחלק מתכנית עבריינית מאורגנת ומתוכננת תוך שימוש באמצעים מתוחכמים, מלמדת על מתחם ענישה הולם שבין 12-24 חודשי מאסר בפועל עבור כל עבירה מוגמרת של גניבת רכב. הנאשם שלפנינו הורשע, כאמור, בעבירה אחת של גניבת רכב ובשתי עבירות של סיוע לגניבת רכב, זאת בנוסף לעבירות קשירת הקשר לפשע והסעת תושבי האזור. על מדיניות הענישה ניתן ללמוד מפסקי הדין הבאים, ובהם גם פסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה:

ברע"פ 780/15 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (4.2.2015) נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות של סיוע לגניבת רכב ונהיגת רכב ללא ביטוח שביטויים בכך שסייע לאחר לגנוב רכב ולהעבירו לתחומי הרשות הפלסטינית, שעה שהאחר נהג ברכב הגנוב והנאשם נסע ברכב אחר לפניו על מנת להתריע מפני מחסומי משטרה. הנאשם נדון ל-9 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכך גם בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון, תוך שצוין כי: "אמנם המבקש הורשע בעבירת סיוע, אולם חלקו בגניבת הרכב לא היה שולי...".

ברע"פ 7163/13 כסוואני נ' מדינת ישראל (3.8.2014) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של גניבת רכב ובשלוש עבירות של סיוע לגניבת רכב. אושר מתחם ענישה של 12 עד 30 חודשי מאסר לכל עבירה, ומתחם עונשי מקל יותר שנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר לכל עבירה למעורבים אחרים שחלקם בביצוען ובתכנון של העבירות היה פחות משמעותי. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הושת עונש מאסר בן 4 שנים לצד ענישה נלווית. כן ראו ע"פ 2333/13 סאלם נ' מדינת ישראל (3.8.2014) שעסק באותה פרשייה, בגדרו אישר בית המשפט העליון עונש של 4 שנות מאסר לאחד משותפיו של כסוואני, שהורשע בשתי עבירות של גניבת רכב, ובשתי עבירות של סיוע לגניבת רכב. הגם שהשותף הורשע בפחות עבירות ומתחמי הענישה שנקבעו בעניינו מקלים יותר, הושת עליו עונש זה בשל עברו הפלילי העשיר.

בעפ"ג (מרכז-לוד) 52055-04-21 אסלים נ' מדינת ישראל (18.7.2021) נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות של גניבת רכב בצוותא, גניבת רכב, סיוע לגניבת רכב בצוותא ועבירות תעבורה נלוות. בית המשפט שלערעור אישר את עונשו של הנאשם - 51 חודשי מאסר בפועל, המורכבים מ-45 חודשי מאסר בגין העבירות נושא התיק והפעלה במצטבר של 6 חודשי מאסר על תנאי. בתוך כך אושר גם מתחם הענישה הכולל שנקבע על ידי מותב זה, הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

20. ב"כ הנאשם הפנה לפסקי הדין הבאים:

ברע"פ 2011/10 אנוך בדרן נ' מדינת ישראל (12.4.2010) אושר עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, שהוטל על נאשם ללא עבר פלילי שהורשע בעבירות של גניבת רכב וניסיון גניבת רכב. על פי העובדות הנאשם חזר על ביצוע העבירה ונתפס באותה זירה בפעם השנייה כאשר ניסה לגנוב רכב.

בעפ"ג (מרכז-לוד) 21707-01-17 מדינת ישראל נ' אפגאני (7.5.2017) אושר עונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, שהוטל על נאשם ללא עבר פלילי שהורשע בעבירות של גניבת רכב ונהיגה בו ללא רישיון נהיגה. על פי עובדות המקרה לידי הנאשם הגיע מפתח של "רכב חברה" מסוג מיניבוס שהיה נעול בכספת החברה. הנאשם גנב את הרכב באמצעות המפתח ונהג בו ללא רישיון. בית המשפט שלערעור אישר את מתחם הענישה שנקבע בערכאה דלמטה הנע בין מאסר בעבודות שירות ל-16 חודשי מאסר וכאמור, לא התערב בעונש המאסר אולם הכביד ברכיב הפיצוי שנפסק והעמידו על 8,500 ₪ בהסכמת הנאשם.

בעפ"ג (מרכז-לוד) 14301-08-18 דרויש נ' מדינת ישראל (9.9.2019) (להלן: ענין דרויש) הקל בית המשפט המחוזי בעונשה של הנאשמת והעמידו על 9 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות. במקרה זה הורשעה הנאשמת בעבירות של גניבת 4 כלי רכב, קשירת קשר לביצוע פשע והסעת תושב זר השוהה בארץ שלא כדין (שלוש עבירות). בית המשפט אישר את מתחם הענישה שנקבע בערכאה הדיונית, הנע בין 24 ל-42 חודשי מאסר, אולם מצא לחרוג ממנו לאור חלקה הקטן יחסית של הנאשמת בביצוע העבירות לאורך שבועיים בלבד, גילה הצעיר, נסיבות חייה המורכבות והליך השיקום המשמעותי שעברה.

בעפ"ג (מרכז-לוד) 13057-07-17 מדינת ישראל נ' גבארה ואח' (26.12.2017) נדחה ערעור המאשימה על העונש בהסכמתה ואושר עונש בן 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שהוטל על נאשם שהורשע בביצוע עבירות של קשירת קשר לפשע, גניבת רכב, היזק לרכוש במזיד ונהיגה פוחזת. מגזר הדין בבית המשפט קמא עולה כי מדובר היה בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי שעבר הליך שיקום משמעותי.

21. מטעם ההגנה הוגשו פסקי דין נוספים, אולם האפשרות להסתמך עליהם בעייתית, בהיותם שונים במהותם מהמקרה שלפנינו (כמו למשל גניבת קטנועים או התפרצות לרכב), או מחמת יושנם, או שניתנו על ידי ערכאות דיוניות שהתאימו את העונשים למקרים הקונקרטיים שנדונו בפניהם.

22. נוכח כל האמור לעיל, בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו, בנסיבות ביצוע העבירות ובמדיניות 3 הענישה

הנוהגת, ומנגד חלקו של הנאשם באירוע הכולל ביחס לחלקם של שותפיו, אני קובע כי מתחם העונש במקרה שלפניי נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר.

קביעת עונשו של הנאשם והאם קיימת הצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם

23. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969."

בפסיקת בית המשפט העליון נקבע שעל מנת שניתן יהיה להכיר בקיומו של "סיכוי של ממש" לשיקום, באופן המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, על הנאשם להציג עובדות וראיות המלמדות על פוטנציאל שיקום גבוה. על מנת להעריך את סיכויי השיקום יש ליתן את הדעת למכלול של שיקולים וביניהם: עברו הפלילי של הנאשם, מידת המוטיבציה שהפגין להשתקם, מידת שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן ועם רשויות החוק, הליך גמילה, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה, הבעת חרטה כנה ואמפטיה לנפגעי העבירה וקיומה של התגייסות משפחתית לצד הנאשם [ראו ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) ורע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)]. לצד זאת, נקבע שהתגייסות להליך טיפולי ושיקום מוצלח אינם חזות הכול, וכל מקרה יישקל לגופו, תוך מתן מענה הולם גם ליתר שיקולי הענישה.

24. ועתה לבחינת המקרה שלפנינו. הנאשם כבן 20, רווק נעדר עבר פלילי ובן למשפחה נורמטיבית, המהווה עבורו מקור תמיכה משמעותי. דוגמא מוחשית לכך ניתן למצוא בהתייחסותו של אביו של הנאשם להליך המשפטי, שליווה אותו לאורך הדיונים, לא חסך בזמן ובמשאבים על מנת לסייע בשיקומו, ועל אף שהוא מפרנס יחיד הקדיש יום בשבוע על מנת ללוות את בנו לטיפול אצל העו"ס הפרטי, אליו פנה הנאשם מיוזמתו בחודש מרץ 2021. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ונרשם ללימודי רפואה באוקראינה, ללמדנו על שאיפתו לחיים נורמטיביים, משמעותיים ותורמים.

25. מתסקיר שירות המבחן מיום 9.9.2021 שהסתמך בין היתר על חוות דעתו של העו"ס הפרטי, עולה כי בתחילת ההליך הטיפולי התקשה הנאשם ליטול אחריות למעשיו, השליך אחריות על שותפיו לעבירה וראה בעצמו קורבן, אולם בהמשך החל לגלות מודעות גבוהה יותר לעצמו ולקשייו וכיום הוא נוטל אחריות מלאה למעשיו. גם בפני שירות המבחן נטל הנאשם אחריות מלאה למעשיו, תוך שהביע אמפטיה לקורבנות העבירות וכן צער, חרטה, אכזבה עצמית ובושה בגין מעורבותו בביצוע העבירות. לדברי הנאשם בזכות הטיפול הממושך שעבר וההליך המשפטי, כיום הוא מבין את חומרת מעשיו והשלכותיהם הקשות.

הנאשם שהה במעצר משך כחודשיים, ובהמשך שוחרר למעצר בית מלא בפיקוח איזוק אלקטרוני למשך 5 חודשים. בהמשך הוקלו תנאי השחרור באופן שאפשר לנאשם לעבוד, ונמסר שמזה מספר חודשים הוא עובד כנהג רכב יקיון עירוני. הנאשם תיאר את תקופת המעצר ומעצר הבית כתקופה משברית וקשה, בעקבותיה פנה לטיפול, אך לצד

זאת הקפיד על שמירת התנאים המגבילים. הנאשם הביע חשש ודאגה לגבי השלכות ההרשעה על עתידו והתקדמותו במישור האקדמאי והמקצועי-תעסוקתי, תוך ששיתף כי עודנו שואף להתקדמות והתפתחות אישית.

שירות המבחן התרשם מצעיר אינטליגנט אשר מעורבותו בעבירות עומדת בפער להתנהלותו התקינה והנורמטיבית עד היום. עוד התרשם שהנאשם אינו מאופיין בדפוסים עברייניים, אלא עסוק בגיבוש זהותו העצמית, הוא בעל דפוסים ילדותיים ונטייה לבחון את גבולות המותר והאסור. כן נוטה הנאשם להתנהג באופן אימפולסיבי במצבים מסוימים, מבלי שמפעיל שיקול דעת הולם וחשיבה על השלכות מעשיו, כפי שבא לידי ביטוי בעבירות דנן. לצד גורמי סיכון אלו, התרשם שירות המבחן מצעיר בעל מערכת ערכים נורמטיבית המקבל את סמכות הוריו, בעל רצון, שאיפות, כוחות ויכולות לניהול אורח חיים תקין. כן צוין כי להליך הפלילי השפעה מרתיעה עליו. על אף ששירות המבחן נמנע מלהמליץ על ביטול הרשעת הנאשם, המליץ באותה נשימה להימנע מלהטיל עליו עונש מאסר בפועל, זאת לאור החשש כי עונש מעין זה ישפיע עליו באופן קשה ויפגע בסיכויו לשקמו. לפיכך, הומלץ להטיל על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה.

26. בתסקיר משלים מיום 14.12.2021 נמסר שהנאשם ממשיך בטיפול הפרטי ומתמיד בעבודתו כנהג רכב ניקיון בעיריית ירושלים. הנאשם מסר שהוא מתכנן להתחיל ללמוד במכינה קדם אקדמית, בשאיפה להמשיך בלימודי תואר ראשון בתחום הסיעוד. לבקשתי, עמד שירות המבחן על הטיפול אותו יעבור הנאשם במידה שיטול עליו צו מבחן, ומסר שתכנית הטיפול תכלול טיפול פרטני אינטנסיבי בתדירות של פעם בשבוע ביחידת קידום נוער, במסגרתו יקבל ליווי, הדרכה ושיחות הממוקדות בהעלאת מודעות, רכישת כלים ומיומנות להתמודדות במצבים שונים, הצבת גבולות המותר והאסור וסיוע אישי בתחומי חייו השונים.

27. הנה כי כן, מתסקירי המבחן עולה תמונה של צעיר נורמטיבי בעל פוטנציאל שיקומי גבוה. הנאשם הורשע לראשונה בחייו, נטל אחריות מלאה למעשיו, שיתף פעולה באופן מלא עם גורמי הטיפול, הביע חרטה על מעשיו לצד אמפטיה לקורבנות העבירות, הוא בעל מוטיבציה להשתקם ושאיפות נורמטיביות לעתיד ומורתע מההליך המשפטי המתנהל. הנאשם זוכה לתמיכה מלאה מצד הוריו, אף הם אנשים נורמטיביים המשמשים דמויות סמכות חיוביות עבורו. הנאשם עובר הליך טיפולי משמעותי מזה כשנה ונראה כי הוא נתרם ממנו עד מאוד. כן הצהיר הנאשם כי הוא מוכן להתחייב לכל הליך טיפולי שיידרש על מנת שתינתן לו ההזדמנות לשוב לשגרת חיים תקינה.

28. בנסיבות המתוארות, מצאתי שהוכח שהנאשם עבר ועודנו עובר הליך שיקום משמעותי, כי הסיכוי שיעמוד במצופה ממנו ממשי, ועל כן יש לאפשר לו להמשיך בהליך בו החל מחוץ לכותלי בית הסוהר, תוך חריגה ממתחמי הענישה המקובלים. שוכנעתי שנכוח הנסיבות הייחודיות שפורטו האינטרס הציבורי, ובכלל זה שיקולי הגמול וההרתעה, לא ייפגע, וניתן לומר שבסופו של יום הציבור אף יצא נשכר מהשלמת הליך השיקום. מאותם נימוקים מצאתי שהסתפקות בעונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לא יפגע בעיקרון אחדות הענישה, בהינתן השיקולים השונים שעמדו בבסיס העונשים שהוטלו על שותפיו של הנאשם, כמפורט לעיל, השונים מהשיקולים השיקומיים והאחרים בעניינו של הנאשם. מטבע הדברים, הטלת עונש מאסר בעבודות שירות יאפשר להטיל על הנאשם צו מבחן.

בשולי הדברים, לאור התנגדות המאשימה להגשת חוות הדעת הפרטית מטעם העו"ס נאסר, מצאתי להעיר כי בהינתן שתסקיר המבחן מיום 9.9.2021 התייחס לחוות הדעת הפרטית, לא מצאתי להידרש לאמור בה מעבר לכך,

בהינתן כי ממילא הגעתי למסקנה כי יש לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום, ובהתבסס על האמור בתסקירי שירות המבחן.

למקרים דומים, ואף חמורים יותר בנסיבותיהם, בהם אושרה חריגה ממתחם הענישה, תוך השתת עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לנאשמים צעירים בעלי פוטנציאל שיקום גבוה, שנגררו אחרי העבריינים המרכזיים, ראו עניין דרוויש וכן עפ"ג 35049-03-20 ברייה נ' מדינת ישראל (21.9.2020). נוכח חומרת מעשיהן של דרוויש ושל ברייה הוטל עליהן עונש מאסר בעבודות שירות ברף העליון, ובדרך זו בכוונתי לנקוט גם במקרה שלפנינו. למען הסר ספק אציין שחומרת מעשי הנאשם מצדיקה אף היא הטלת עונש מאסר בעבודות שירות ברף העליון, על אף שהיה מעורב במספר מקרים נמוך יותר של גניבות כלי רכב מזה של ברייה ודרוויש, זאת מן הטעם שמלכתחילה היה ראוי לגזור על שלושתם עונשי מאסר ממושכים, ככל שהייתה נדחית בקשתם לחרוג מהמתחמים המקובלים מטעמי שיקום.

עוד התחשבתי בעובדה שהנאשם היה עצור מזה כחודשיים, ובהמשך בתנאים מגבילים, פרקי זמן אותם אין בכוונתי לקזז ממשך עבודות השירות.

29. את העונש העיקרי, המקל באופן יחסי בהיותו חורג ממתחם הענישה, מצאתי לאזן, ולו במעט, באמצעות הטלת קנס כספי גבוה.

30. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שיבוצעו במוזיאון פעיל עין יעל בנחל רפאים. על הנאשם להתייצב במשרדי הממונה על עבודות שירות מחוז דרום ביום 15.3.2022, לא יאוחר מהשעה 8:00, כשהוא מצויד בתעודה מזהה ובגזר הדין. מובהרת לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם הממונה ועם מקום ההשמה, וכי כל חריגה מהכללים יכול ותוביל להפקעת עבודות השירות ולריצוי יתרת התקופה בדרך של מאסר ממש.

ב. מאסר למשך 8 חודשים אותו לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום על עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. מאסר למשך 3 חודשים אותו לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום על עבירת רכוש מסוג עוון, או עבירה לפי חוק הכניסה לישראל.

ד. צו מבחן למשך שנה מהיום.

מובהר לנאשם שכלל שלא יעמוד בתנאי צו המבחן, או לא ישתף פעולה עם גורמי הטיפול ועם שירות המבחן, ניתן יהיה

להחזיר את עניינו לבית המשפט ולגזור את עונשו מחדש, ובכלל זה להטיל עליו עונש מאסר בפועל, העונש שראוי היה לטיל עליו אלמלא התגייסותו להליך השיקומי.

ה. קנס כספי בסך 20,000 ₪ או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-11 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם עד ליום 15.2.2022 והיתרה לא יאוחר מיום העשרה לכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

ו. פיצוי בסך 1,000 ₪ לכל אחד משלושת המתלוננים באישומים 1, 3 ו-5, ששם מפורט בכתב האישום. הפיצוי ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ורצופים, התשלום הראשון ישולם עד ליום 10.2.2022 והיתרה עד ליום 10.3.2022. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיד. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט ויועבר למתלוננים בהתאם לפרטים אותם תמסור המאשימה לבית המשפט בתוך 7 ימים. מובהר בזאת שכל סכום שיופקד יופנה תחילה לצורך תשלום הפיצוי.

31. אני מורה על חילוט רכב המאזדה (ל.ז: 46-477-63) ששימש את הנאשם ושותפיו לצורך ביצוע העבירות.

32. ניתן צו כללי למוצגים. הטלפון הנייד ששימש לביצוע העבירה יושמד.

33. לבקשת הנאשם במעמד הקראת גזר הדין ואביו שנכח אף הוא באולם, יקוזז כסף שהפקידו הנאשם והערבים (הוריו) במסגרת תיק המעצר הקשור לתיק זה לצורך תשלום הפיצוי והקנס, כפוף לכל מניעה חוקית. יתרת הקנס והפיצוי ישולמו בתשלומים שנקבעו דלעיל.

34. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ט שבט תשפ"ב, 31 ינואר 2022, במעמד הצדדים.